

стовпів побудови могутньої держави, де не було би ні «литовців», ні «волинян», ні «подолян», ні «українців», а лише єдиний польський народ.

Шляхта Волині попри зміну влади з польської на російську, продовжувала бути вірною ідеї польської держави. Її представники ідентифікували себе поляками, відповідно, були прихильниками реалізації «справи польської». Представниками від Волині у Сеймі, виступали колишні керівники повстання, які були «вірними мужами Польщі», що цілковито відповідало наступним їхнім діям. Проте вони намагалися захистити політичні права жителів Правобережної України, зокрема мешканців Волинської губернії. Пропонували розширити представництво від цих земель задля кращого врахування інтересів цих територій в роботі уряду.

Список використаних джерел:

1. Beauvois D. Inteligencja bez wyjścia: wiedza a przywileje społeczne w Wileńskim Okręgu Szkolnym (1803–1832) / Inteligencja polska pod zaborami. Studia. Pod redakcją Ryszarda Czepulis-Rastenis. – Warszawa : Państwowe wydawnictwo naukowe, 1978. – S. 11–64.
2. Diariusz sejmu z r. 1830–1831. Wydał Michał Rostworowski. T. 1. Od 18 grudnia 1830 do 8 lutego 1831. – Kraków, 1907. – 585 s.
3. Diariusz sejmu z r. 1830–1831. Wydał Michał Rostworowski. T. 3. Od 19 kwietnia 1830 do 25 maja 1831. – Kraków, 1909. – 717 s.
4. Diariusz sejmu z r. 1830–1831. Wydał Michał Rostworowski. T. 5. Od 20 czerwca 1830 do 21 lipca 1831. – Kraków, 1911. – 623 s.
5. Diariusz sejmu z r. 1830–1831. Wydał Michał Rostworowski. T. 6. Od 21 lipca 1830 do 23 września 1831. – Kraków, 1912. – 743 s.
6. Karpińska M. Starania wokół odnowienia sejmu w powstaniu listopadowym 1830–1831 // Przegląd historyczny. – T. XCIII. – 2002. – S. 291–306.
7. Pamiętniki kasztelana Narcyza Olizara. Rok 1831. – Warszawa, Drukarnia Ed. Nacz. i S-ka, 1907. – 151 s.
8. Ustawa Konstytucyjna Królestwa Polskiego z dnia 27-go listopada 1815 roku oraz Statut Organiczny dla Królestwa Polskiego z dnia 26-go lutego 1832 roku. – Warszawa, Wydawnictwo M. Arcta, 1917. – 48 s.

Заєць Т.В.

аспірант,

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

РОЗВИТОК ОСВІТНІХ МУЗИЧНИХ ЗАКЛАДІВ НА ПОЛТАВЩИНІ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ПОГЛЯД

Полтавщина завжди викликала інтерес науковців, оскільки визначається динамікою соціального та культурно-мистецького життя. Регіоніка даного краю має особливий підхід у історичному музикознавстві, фольклористиці та етнографії.

Дослідження численних джерел доводять, що на Полтавщині функціонувало багато осередків музичної культури – спочатку це були музичні цехи (наприкінці XVII століття), згодом з'явилися кріпацькі театри, оркестри та капели, які славилися високою майстерністю та виконавським рівнем [3].

Музична освіта на Полтавщині має давню історію. Першим закладом із музично-філармонійними та навчально-виховними ознаками стала музична академія в

Кременчуці (1787–1792), у цей же час в Полтаві була заснована співацька школа, згодом – Полтавська семінарія.

Окремо слід відзначити діяльність музичного училища ім. М. Лисенка у м. Полтава, Гадацького училища культури ім. І. Котляревського та Полтавського педагогічного університету ім. В. Короленка.

Гадацьке училище культури – лауреат Міжнародного Академічного Рейтингу популярності «Золота Фортуна», а Полтавське музичне училище – одне з найстаріших в Україні і залишається осередком культурно-мистецького життя міста та області. Найстарішим вищим навчальним закладом України справедливо вважають Полтавський державний педагогічний університет (1917 рік заснування) [1].

Полтавське відділення імператорського Російського музичного товариства (згодом Полтавське музичне училище) було засновано 1 (13) березня 1899 року у Полтаві. Напрямок роботи його була організаційна та концертна діяльність симфонічного оркестру під диригентством Д. В. Ахшарумова, а також концертна діяльність відомих співаків, артистів та виконавців-інструменталістів [4].

З вересня 1902 року при відділенні музичного товариства були відкриті спеціальні класи для організації музичної освіти кваліфікованих спеціалістів, через рік ці класи було реорганізовано в Полтавське музичне училище, яке поєднувало в собі музично-просвітницьку та навчальну діяльність. Його засновником і першим директором був видатний диригент і громадський діяч Дмитро Володимирович Ахшарумов.

З 2004 року училище очолює директор Демченко Микола Миколайович. В ньому навчається біля трьохсот студентів, а творчий педагогічний колектив налічує 120 висококваліфікованих викладачів, деякі з них є заслуженими діячами мистецтв України, заслуженими працівниками культури, лауреатами міжнародних та всеукраїнських конкурсів – О. Чухрай, О. Білько, Г. Головня, М. Демченко, М. Жерновий, В. Стівбир та інші. Училище й досі є центром культурно-мистецького життя Полтави та області.

Поступова професіоналізація музичної освіти сприяла створенню низки музично-освітніх установ. У XIX столітті музична освіта була спрямована на виховання шляхетності та була розповсюджена здебільшого в духовній та світській сферах, за винятком жіночого єпархіального училища та Полтавської духовної семінарії.

Лише наприкінці XIX століття музичну освіту стали поділяти на спеціальну та загальну. Проте на Полтавщині спеціалізовані музичні заклади виникли лише на початку XX століття – музичні класи, музичне училище, школи, курси, гуртки художньої самодіяльності.

У 1958–1966 роки було створено кафедру музики та співів у Полтавському педагогічному інституті [2]. З 2007–2008 навчального року при кафедрі музики відкрито магістратуру зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Музика».

1956–1990 роки характеризуються різноманітними формами музичного виховання, які мають, здебільшого, експериментальний характер. Саме в цей період з'являється величезна мережа мистецьких закладів, класи з поглибленим вивченням музики, різноманітні курси та гуртки.

1991–2004 роки – період відродження національної культури, спостерігаються інноваційні впровадження в галузі музичної освіти, розробляються авторські програми. За даними управління культури та туризму, на сьогодні мережа культурно-мистецьких закладів Полтавщини налічує: 37 музичних шкіл, 3 школи мистецтв, 4 художні школи, 44 школи етичного виховання, 55 філій та класів, є дієвими 919 закладів культури клубного типу всіх відомств, 6 центрів культури та дозвілля (м. Полтава, м. Кременчук, м. Кобеляки, селище Решетилівка, селище Нові Санжари,

с. Кам'яні Потоки Кременчуцького району), 3 парки культури й відпочинку (м. Полтава, м. Кременчук, м. Лубни) [3].

Заклади культури відіграють важливу роль у збереженні національної ідентичності українського народу, особливо в сучасних, скрутних умовах. Саме в цих закладах формується національна свідомість та духовність українського суспільства.

Культурно-мистецькі та освітні заклади приділяють значну увагу збереженню національної спадщини, поширенню традиційної народної культури, сприяють естетичному вихованню та популяризують розвиток мережі таких закладів, як бібліотеки, музеї, клуби та ін.

Список використаних джерел:

1. Антологія краєзнавства Полтавщини / За ред. П. І. Матвієнка. – Полтава: АСМІ, 2002. – 414 с.
2. Головець В. Музичне життя Полтави наприкінці XIX ст. – у першій половині XX ст. // Рідний край: Альманах. – 2000. – № 2 (№ 3). – С. 112–120.
3. Ключко Ю. М. Розвиток соціально-культурної сфери України в умовах ринкових відносин: пошук нових моделей / Юлія Миколаївна Ключко. – К.: Нац. парлам. б-ка України, 2003. – 28 с.
4. Литвиненко А. І. Культурно-мистецьке життя Полтавщини середини XIX – початку XX ст. у дзеркалі періодики / А. І. Литвиненко // Студії мистецтвознавчі. – 2008. – № 2 (22). – С. 7–11.

Закаблук І. Е.

студентка,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ПИТАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ІДЕОЛОГІЇ НАЦІОНАЛ-СОЦІАЛІЗМУ

Молодіжна політика держави є ключовою для будь-якої політичної сили. Кожна партія вважає за необхідне приділяти велику увагу вихованню молодого покоління, адже це не тільки показує турботу про майбутнє, а й дає можливість за короткий термін часу збільшити кількість своїх прихильників за рахунок молоді. Яскравим прикладом активної успішної роботи з молоддю є діяльність Націонал-соціалістичної робітничої партії Німеччини упродовж 1933–1945 рр., адже всього лише за 12 років правління цієї політичній силі вдалося виховати «нове» покоління німців, впевнених в ідеалах, які пропагувала партія, за яку вони готові були покласти своє життя. Завуальоване бажання «оздоровити» націю, виховати фізично сильне покоління молодих німців було використане політичною силою НСДАП як елемент пропаганди та популізму, що станом на 1939 р. залучив до лав правлячої партії більшу частину німецької молоді.

Усі тоталітарні режими приділяли особливо велику увагу фізичному вихованню. До розвитку спортивної сфери долучився і лідер італійського фашизму, правого політичного руху, Беніто Муссоліні. Військовий союзник нацистської Німеччини ще з 1920-х років вдавався до возвеличення фізичного здоров'я та пропаганди культури ідеального тіла як серед молоді, так і загалом у масштабах всього суспільства. Так, в одній з постанов уряду було зазначено про обов'язок кожного італійця, незалежно від статі, віку або матеріального стану, брати участь у військово-спортивній та політичній підготовці [1, с. 105]. Російський історик, дослідник новітньої історії